

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili
TBMM Kâtip Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Numan KURTULMUŞ tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını; Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96.maddeleri gereğince saygılarımla arz ederim.

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili
TBMM Kâtip Üyesi

10.02.1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu'nun 1. maddesi, genel bütçe kapsamındaki idarelerin ödeyeceği harcırahların bu Kanun hükümlerine tabi olduğunu açıkça belirtmektedir. Aynı Kanun'un 34. maddesi ise, yurt dışı gündeliklerinin her mali yıl başında Cumhurbaşkanınca belirleneceğini hükme bağlamaktadır. Her yıl çıkarılan Cumhurbaşkanlığı Kararları ile bu gündeliklerin tutarları yeniden düzenlenmektedir. Kâğıt üzerinde teknik bir idari işlem gibi görünen bu uygulama, pratikte önemli etik, yönetim ve kamu güveni sorunlarını beraberinde getirmektedir.

Her şeyden önce, yurt dışı görevlendirmelere dair gündeliklerin belirlenmesinde ciddi bir şeffaflık eksikliği söz konusudur. Kamuoyuna açık şekilde ilan edilmeyen ve gerekçeleriyle paylaşılmayan bu tutarlar, kamu kaynaklarının nasıl kullanıldığını denetlemeyi zorlaştırmakta; hesap verebilirlik ilkesini zedelemektedir. TBMM Başkanı, Cumhurbaşkanlığı Yardımcıları, Bakanlar ve Milletvekilleri gibi üst düzey kamu görevlilerine yapılan yüksek tutarlı ödemeler, kamu vicdanında "ayrıcalıklı harcamalar" olarak algılanmakta ve toplumda sosyal adalet duygusunu ciddi biçimde sarsmaktadır.

İkinci olarak, performansa ve ihtiyaçlara dayalı bir sistemin olmayışı, harcırah uygulamasını daha da tartışmalı hale getirmektedir. Oysa ki, bir kamu görevlisine yapılacak ödemelerin görevin niteliği, süresi, hedefleri ve yarattığı kamu değeri göz önünde bulundurularak belirlenmesi gerekmektedir. Ancak mevcut uygulamada bu kriterler göz ardı edilmekte; ödenekler yalnızca görevin makam hiyerarşisindeki yerine göre belirlenmektedir. Bu durum, kamu yönetiminin temel ilkelerinden biri olan "etkinlik" prensibiyle açıkça çelişmektedir.

Dahası, bazı yurt dışı görevlendirmelerinin adeta turistik gezilere dönüşmesi ve kalış sürelerinin gereksiz biçimde uzatılması, sadece kamu kaynaklarının israfına neden olmakla kalmamakta, aynı zamanda sistemin kötüye kullanılmasına da zemin hazırlamaktadır. Bu tür uygulamalar, kamu hizmetinde liyakat, sadelik ve sorumluluk ilkeleriyle bağdaşmamaktadır.

Sonuç olarak, Harcırah Kanunu'nun 34. maddesi kapsamında yürütülen bu uygulamaların, günümüz kamu yönetimi anlayışı doğrultusunda acilen yeniden ele alınması bir zorunluluktur. Bağımsız denetim mekanizmalarının güçlendirilmesi, objektif kriterlere dayalı bir ödeme sisteminin oluşturulması ve kamuoyunun düzenli olarak bilgilendirilmesi; şeffaf, adil ve hesap verebilir bir kamu yönetimi için vazgeçilmezdir.

Aksi takdirde, kamu kaynaklarının kullanımında keyfiliğe açık bir alan oluşur ki, bu durum ne demokratik yönetim ilkeleriyle ne de kamu vicdanıyla bağdaşır. Kamuda güvenin yeniden tesis edilmesi için, bu alandaki uygulamaların köklü biçimde reforme edilmesi kaçınılmazdır.

Bu Bağlamda;

- 1) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı olarak seçildiğiniz tarihten bu yana, toplam kaç yurt dışı gezisi yaptınız?
- 2) Göreve geldiğiniz günden bugüne toplam ne kadar harcırah aldınız (her yıl ayrı ayrı olmak üzere)?
- 3) Bu harcırahlar hangi bütçeden karşılanıyor? Hangi kaleme gösteriliyor?
- 4) Yurt dışı gezilerinize beraberinizde kimler katılıyor? Bu kişiler hangi kriterlere göre seçiliyor?
- 5) Yurt dışı gezilerinize katılanlar ne kadar harcırah alıyor? Bu ödemelerin toplam maliyeti yıllık olarak ne kadar (her yıl ayrı ayrı olmak üzere)?
- 6) Sizden önce görev yapan Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanları (Mustafa Şentop, Binali Yıldırım, İsmail Kahraman) görev sürelerince toplam kaç yut dışı gezisi yapmış, toplam ne kadar harcırah almıştır?
- 7) Ekonomik kriz ortamında Millet yoksullukla mücadele ederken, bu tür harcamaları etik buluyor musunuz?

Bu defa, daha önce Şahsınıza yönelttiğim 03.03.2025 tarihli ve 7/25234 esas numaralı yazılı soru önergeme, 'TBMM Başkanlık Makamının 28.11.2024 tarihli ve 204601 sayılı Oluru ile belirlenmiştir' şeklinde, genel geçer ve sıradan bir cevap verilmemesini temenni ediyorum.